

Műkincsek a városházán

Ha a művelt nyugat kételkedik abban, hogy a Lajtától keletre lakó nemzetek között Magyarországon van a kulturfőlény, küldjön ide egy szakértő bizottságot s próbaképpen váltasson vele egy illetőségi bizonyítványt. Az az ut, amelyet az illetőségi bizonyítvány megszerzésére a vándor a középponti városháza nem tudom hány osztályán át megtesz, olyan műélvezettel szolgál, hogy elfeled minden bosszúságot, amit a hivatalos szaladgálás okoz.

A műélvezetet azok a műkincsek okozák, amelyekkel a városházának a legkisebb helyisége is, a legjelentéktelenebb másoló szoba, iktató, kiadó, előszoba is meg van tömve. Egy szép, lendületesen, nagy kultur Budapestnek induló város vezetősége emléket dicséri ez a műzlés, amely ezeket a képeket, szobrokat összevásárolta. Valóságos, válogatott műtárlat, amelyen megtaláljuk az utolsó évtizedek minden elismerten nagy művészt reprezentáló műveivel.

Nem célunk katalogust írni a művekről, hiszen ezt minden fáradság nélkül meg tudjuk szerezni az illetékes ügyosztályban is, csak mint érdekességet említjük meg, hogy a képek között a magyar művészettörténet nem egy óriási értéket képviselő példánya van.

A főváros történetéhez tartozó, a város régi, poétikus részleteit ábrázoló festmények száma légió. Buda vadregényes részeit tárgyaló, Budáról Pestre rálátó

képek is számos példányban találhatók, de van olyan kép is nem egy, amelynek nincs más vonatkozása Budapesthez, mint az, hogy magyar művész alkotta, abszolút becsü mű, s hogy hozzáértő kéz szedte össze a város számára.

A második emeleten a XXVI. ügyosztály egyik kis szobájában, a kályha mellett huzódik meg *Gulácsy* Lajosnak, ennek a nagyrahivatott festő-poétának egy klasszikusan szép férfi arcképe, abból a korból, amikor még egészséges érzékkel, ép látószerral és egyensúlyban lévő gondolatvilággal kezelte az ecsetet. Ha ezt a képet a bomlott víziók mellé tennők, amelyek *Gulácsy* utolsó ecsetvonásaiként valahol hányódnak, látnók, hogy mit vesztett a magyar művészet *Gulácsy*ban.

Arról kellene írni, hogy mi történjék ezekkel a műkincsekkel? Hogy nincsenek jó helyen, hogy nincsenek biztonságban, ahhoz szó sem férhet. Nagy tárlatokon, muzeumokban az őrszemek egész serege vigyáz a kiállított kincsekre, itt, eldugott, de ügyes-bajos emberek tömege által keresett és megtalált hivatali szobákban, elhagyott folyosók benyilóiban, minden őrizet nélkül lógnak a képek, s iratpultok szélén, megerősítés nélkül diszlenek szobrok.

A fővárosi muzeum kérdése tolu itt előtérbe, valami olyan épület, vagy legalább termek, ahol ezek a kincsek tényleg megfelelnek rendeltetésüknek, mert hiszen ezek a műtárgyak az enyéim, a

tiéd, minden budapesti adózó polgáré, a mi gyönyörűségünkre vették meg azok a lelkes, jóízű emberek, akik eddig a városunk sorsát intézték. De hol van az az idő, amikor a főváros műkincseket vásárolhatott? s hol van az a helyiség, a hol a műkincsek méltó elhelyezést találhatnak?

Volt egy idő, amikor a központi városház építése igen időszerű volt, amikor a Deák-tér rendezése, a Rókus-kórház kihelyezése kapcsolatos volt azzal a kérdéssel, hogy a Nemzeti Színház építése „iam proemius oraet.” A főváros ma koldus, sem arra nem lehet gondja, hogy műkincseket vásároljon, arra pedig a legkevésbé gondolhat, hogy felépítse az új városházát. Arra azonban komolyan gondolhatna, hogy a szanaszét heverő műtárgyakat biztos helyzetbe hozza.

Van a központi városházán nem egy nagy terem, tanácskozó terem, diszterem, ülésterem, amelynek falai üresek, vagy csak a helyes esztetika szerint lógnak a falakon képek. Tegyük félre az esztétikának ezt a könnyen lealkudható részét, s a termeket muzeumszerűen, vagy muzeumraktárszerűen használják fel a képek megőrzésére s némi ügyes világítási berendezéssel tegyék lehetővé, hogy vásár- és ünnepnapokon, ülés és egyéb használat szünetben az így összegyűjtött képeket, akár belépő-díj mellett is megnézhesse a nagyközönség.

Igy csak annak a hivatalnak a tisztviselői látják, akik ott dolgoznak s azok az emberek tudják, hogy a főváros kincsek birtokában van, akiket holmi illetőségi bizonyítvány vagy egyéb ügyes-bajos dolguk sodor a városháza labirintusába.